



Ur. broj: 063/2011.

Beograd, 03.06.2011.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA REPUBLIKE HRVATSKE
- Gospodin Dražen Bošnjaković, ministar -

Predmet: Suđenja za ratne zločine i druga krivična djela u Republici Hrvatskoj

Poštovani gospodine Bošnjaković,

Od 1990. godine do danas za krivična djela ratnog zločina i oružane pobune hrvatski pravosudni organi su procesuirali oko 25.000 Srba. Premda je krivično djelo oružane pobune pod amnestijom velika većina izbjeglih i prognanih Srba nije mogla da se vrati ili slobodno putuje u Republiku Hrvatsku jer su očekivali da će biti procesuirani za ratne zločine. Prema dosadašnjem iskustvu, u radu hrvatskih pravosudnih organa po pitanju procesuiranja Srba za ratne zločine, može se zaključiti da su sudski procesi, pored opravdanog razloga da se svi počiniooci ratnih zločina izvedu pred lice pravde, imali i drugi cilj – odvracanje izbjeglih i prognanih Srba od povratka u zavičaj. Naime, uspoređivanjem dosad objavljenih spiskova procesuiranih za ratne zločine, dolazi se do zaključka da su spiskovi prilično nesređeni, da neka lica bez osnova nestanu sa pojedinog spiska, pa se ponovo pojave na drugom spisku. Sve to kod izbjeglih i prognanih Srba izaziva strah od tajnih spiskova, što je jedan od glavnih razloga slabog povratka. To se najbolje vidi na slijedećem primjeru. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je, tokom prošle godine, Ministarstvu pravde Republike Srbije dostavilo dva spiska osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica – na spisku na dan 31.03.2010. godine nalazi se 1534 lica a na spisku na dan 30.09.2010. godine 1549 lica. Na prvi pogled razlika je 15 lica. Međutim, poimeničnim uspoređivanjem dva spiska utvrđeno je da je sa prethodnog skinuto 65 imena, a na novom spisku dodato 80 novih imena, što daje broju od 145 različitih imena.

Hrvatsko pravosuđe koristi institut nezastarijevanja krivičnog gonjenja za ratne zločine i iznova otvara istrage protiv lica (uglavnom Srba) kojih nije bilo na prethodnim spiskovima. Među 105 do sada uhapšenih Srba iz Republike Hrvatske po potjernicama iz Zagreba, bilo je čak 13 grešaka u identitetu. Kod izbjeglih i prognanih Srba stvoren je utisak da su te greške dio smišljenog plana zvaničnog Zagreba da se svi Srbi iz Hrvatske drže pod tenzijom, da se svaki od njih može naći, bez obzira na to da li je za nešto kriv ili nije pod optužbom ili presudom za ratni zločin ili neko drugo krivično djelo (podstrekavanje na ubojstvo, pljačka, silovanje i dr.) što im je ujedno poruka da se ne vraćaju ili slobodno putuju u Republiku Hrvatsku u cilju ostvarivanja svojih imovinskih i drugih prava.

Smatramo da je došlo vrijeme da Republika Hrvatska pokaže stvarnu, a ne samo deklarativnu, političku volju da se djelo ratnog zločina, kao i ostala krivična djela procesuiraju u skladu sa evropskim standardima.

U tom smislu smatramo da bi Republika Hrvatska, u skladu sa načelima vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, trebalo da uradi slijedeće:

1. Objavi imena svih procesuiranih lica, onih procesuiranih pa amnestiranih za oružanu pobunu (21.255 lica); onih protiv kojih je istraga obustavljena ili protiv kojih je poslije optužbe postupak obustavljen, optužba odbijena ili su oslobođeni optužbe (preko 2.200 lica), kao i onih pravosnažno osuđenih za koje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zatražilo obnovu postupka i protiv kojih je, poslije dozvoljene obnove, bez njihovog znanja i učešća u postupku došlo do odbijanja optužbe ili do obustave postupka (za sada najmanje 52 lica);
2. Dostavi Rješenja o obustavi istraga ili krivičnog postupka protiv izbjeglih i prognanih Srba putem međunarodne pravne pomoći i Ministarstva pravde Republike Srbije;
3. Objavi spisak procesuiranih lica za druga krivična djela (podstrekavanje na ubistvo, pljačka, silovanje i dr.) kao u slučaju spiska imena osumnjičenih, optuženih i osuđenih za krivična djela ratnih zločina tj. da ga dostavi Ministarstvu pravde Republike Srbije;
4. U slučaju ažuriranja spiskova lica osumnjičenih, optuženih ili osuđenih za ratne zločine i druga krivična djela, odmah dostavi spise kojim je protiv nekog lica pokrenut krivični postupak za ratne zločine ili drugo krivično djelo ili je donešena sudska odluka te će se oni dostavljati licima na koje se odnose, u skladu sa važećim propisima;
5. Omogući osumnjičenim, optuženim i osuđenim licima, koja imaju srpsko državljanstvo i koja podnesu zvanični zahtjev, da se postupci za krivično djelo ratnog zločina i druga krivična djela u fazi istrage i optužbe ili ako je u pitanju obnova postupka vode u Republici Srbiji;
6. Procesuiraj pripadnike Hrvatske vojske i policije za ratni zločin i druga krivična djela nad Srbima, bilo civilima, bilo vojnicima, počinjenih za vrijeme i neposredno poslije rata.

U slučaju da Republika Hrvatska realizuje ili ozbiljno započne sa realizacijom naših 6 zahtjeva smatramo da će tek tada ispuniti dio uslova za zatvaranje Poglavlja 23 "Pravosuđe i temeljna ljudska prava". Želim posebno naglasiti da izbjegli i prognani Srbi u velikoj većini podržavaju ulazak Republike Hrvatske u Evropsku uniju pod uslovom da se vrate njihova oduzeta imovinska i stečena prava, uspostave evropski standardi u suđenjima za ratne zločine i druga krivična djela i završi proces eshumacije i identifikacije posmrtnih ostataka ubijenih i nestalih lica bez obzira na nacionalnu pripadnost.

S poštovanjem,

Predsjednik Koalicije
Miodrag Linta

Dostavljeno:

1. G-din Serž Bramerc, glavni tužilac Haškog tribunala
2. G-din Pol Vandoren, šef Delegacije Evropske unije u Hrvatskoj
3. Ambasadori zemalja članica Evropske unije u Hrvatskoj
4. Mladen Bajić, glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske